

RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

UITSpraak Nr. 2003/15 Med

in de klacht nr. 2002.3660 (105.02)

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

Inleiding

Klager had voor zijn bedrijf bij verzekeraar enkele verzekeringen in de vorm van een pakket gesloten, te weten een aansprakelijkheidsverzekering, een rechtsbijstandverzekering en een arbeidsongeschiktheidsverzekering. De ingangsdatum van de aansprakelijkheidsverzekering en de rechtsbijstandverzekering is 1 augustus 1997 en van de arbeidsongeschiktheidsverzekering 28 oktober 1997. In verband met het aanvragen van de pakketpolis zijn een aanvraagformulier en een gezondheidsverklaring ingevuld en door klager ondertekend. Beide zijn op 1 augustus 1997 gedagtekend.

Klagers assurantietussenpersoon heeft bij brief van 29 december 1997 aan verzekeraar meegedeeld dat klager met ingang van 14 augustus 1997 arbeidsongeschikt is en dat klager in verband met zijn gezondheid niet meer in staat is zijn bedrijfsactiviteiten voort te zetten, en heeft in verband daarmee verzekeraar verzocht de aansprakelijkheidsverzekering en de rechtsbijstandverzekering met onmiddellijke ingang te beëindigen. Verzekeraar heeft klager uitkering krachtens de arbeidsongeschiktheidsverzekering ontzegd.

De klacht

Klager heeft op 1 augustus 1997 via zijn tussenpersoon de onderhavige pakketpolis aangevraagd. Nadat verzekeraar nadere informatie was verschaft omtrent eerder letsel aan klagers rechter onderbeen werd ook de arbeidsongeschiktheidsverzekering direct geaccepteerd, met een uitsluiting ter

2003/15 Med

zake van het rechter onderbeen. Eind augustus 1997 werd voor het eerst de diagnose gesteld dat klager manisch depressief en psychotisch was. Hoewel de polis al was opgemaakt en de premie was betaald, beroept verzekeraar zich op verzwijging en heeft de arbeidsongeschiktheidsverzekering geroyeerd. Klager en ook zijn tussenpersoon zijn echter van mening dat van verzwijging geen sprake is. Door zijn ernstig zieke toestand heeft klager niet eerder tegen verzekeraars standpunt kunnen ageren.

Het standpunt van verzekeraar

Verzekeraar geeft een chronologisch overzicht van de acceptatieprocedure van klagers arbeidsongeschiktheidsverzekering als onderdeel van een pakketpolis. 1 augustus 1997: ondertekening van het aanvraagformulier en de gezondheidsverklaring

5 augustus 1997: ontvangst van aanvraagformulier en gezondheidsverklaring door verzekeraar

7 augustus 1997: gezondheidsverklaring retour klager omdat deze niet volledig is ingevuld

13 augustus 1997: gezondheidsverklaring volledig ingevuld door verzekeraar ontvangen

15 augustus 1997: gezondheidsverklaring besproken met de medisch adviseur; besloten wordt bij de chirurg nadere informatie op te vragen over de beenbreuk

18 augustus 1997: medische machtiging aan klager gevraagd

16 september 1997: medische machtiging door verzekeraar ontvangen

24 september 1997: medische informatie opgevraagd bij de specialist

15 oktober 1997: medische informatie ontvangen en direct beoordeeld door de medisch adviseur, hetgeen resulteerde in het voorstel een clause op te nemen ter uitsluiting van de rechterknie

21 oktober 1997: brief van verzekeraar met de mededeling dat hij de verzekering slechts kan accepteren wanneer de rechterknie wordt uitgesloten

31 oktober 1997: het acceptatievoorstel door klager voor akkoord ondertekend retour ontvangen.

Verzekeraar heeft geen voorlopige dekking verleend. De ingangsdatum van de arbeidsongeschiktheidsverzekering is dan ook 28 oktober 1997, de datum waarop klager het acceptatievoorstel voor akkoord heeft ondertekend.

Bij brief van 29 december 1997 heeft de tussenpersoon medegedeeld dat klager vanaf 14 augustus 1997 arbeidsongeschikt is als gevolg van een ernstige psychische problematiek, wat recht zou geven op uitkering krachtens de arbeidsongeschiktheidsverzekering, terwijl de tussenpersoon tevens verzocht om directe beëindiging van de aansprakelijkheidsverzekering en de rechtsbijstandsverzekering wegens bedrijfsbeëindiging. Verzekeraar heeft op 8 januari 1998 telefonisch aan de tussenpersoon medegedeeld dat sprake is van verzwijging, omdat de arbeidsongeschiktheid is ontstaan na het invullen van het aanvraagformulier en de gezondheidsverklaring maar voor acceptatie van de verzekering door verzekeraar. Bij brief van 14 januari 1998 heeft de tussenpersoon verzocht om de schade alsnog in behandeling te nemen. Bij brief van 28 januari 1998 heeft verzekeraar zich beroepen op nietigheid van de arbeidsongeschiktheidsverzekering als gevolg van verzwijging en uitgelegd dat geen recht bestaat op uitkering krachtens deze verzekering. Vervolgens heeft

2003/15 Med

verzekeraar op 3 februari 1998 het royementsaanshangsel aan de tussenpersoon toegezonden.

Ook al in 1997 was algemeen bekend dat een aspirant-verzekerde verplicht is wijzigingen in zijn gezondheidstoestand te melden aan de verzekeraar tot het moment waarop de aspirant-verzekerde of diens assurantietussenpersoon bericht heeft ontvangen dat de verzekeringsaanvraag is geaccepteerd. Verzekeraars acceptatievoorstel van 21 oktober 1997 was er dan ook op gebaseerd dat zich inmiddels geen wijzigingen in de gezondheidstoestand van klager hadden voorgedaan. Dit alles klemt te meer nu klager gedurende het gehele traject is bijgestaan door een assurantietussenpersoon.

Klager en zijn assurantietussenpersoon hebben niet te goeder trouw gehandeld door het acceptatievoorstel van 21 oktober 1997 voor akkoord te ondertekenen en te retourneren terwijl klager kennelijk vanaf 14 augustus 1997 en op het moment van ondertekening volledig arbeidsongeschikt was als gevolg van een ernstige psychische problematiek.

Verzekeraar wijst nog op de volgende artikelen uit de van toepassing zijnde verzekeringsvoorwaarden :

- arbeidsongeschiktheid dient krachtens artikel 17 van de bijzondere verzekeringsvoorwaarden zo spoedig mogelijk aan verzekeraar te worden medegedeeld, derhalve zo spoedig mogelijk na 14 augustus 1997, althans zo spoedig mogelijk na de ingangsdatum van de arbeidsongeschiktheidsverzekering, 28 oktober 1997

- krachtens artikel 9 van de algemene verzekeringsvoorwaarden geldt een vervaltermijn van een jaar nadat verzekeraar een definitief standpunt heeft ingenomen.

Verzekeraar is van mening de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet te hebben geschaad door zich te beroepen op nietigheid van de verzekering krachtens artikel 251 Wetboek van Koophandel als gevolg van verzwijging. Subsidiair beroept hij zich op de bovengenoemde polisartikelen. Hij acht dan ook geen termen aanwezig om de schade alsnog in behandeling te nemen en/of de verzekering in kracht te herstellen.

Het commentaar van klager

Klager heeft, kennis genomen hebbend van het verweer van verzekeraar, zijn klacht gehandhaafd.

Het oordeel van de Raad

1. Na ontvangst van het op 1 augustus 1997 door klager ondertekende aanvraagformulier en de eveneens op die datum door klager ondertekende gezondheidsverklaring heeft verzekeraar de door klager aangevraagde arbeidsongeschiktheidsverzekering niet direct geaccepteerd, maar eerst nadere medische informatie doen inwinnen omtrent klagers rechterknie. Vervolgens heeft verzekeraar bij brief van 21 oktober 1997 aan klager meegedeeld dat hij de verzekering slechts kon accepteren wanneer arbeidsongeschiktheid als gevolg van aandoeningen aan de rechterknie zou worden uitgesloten. Klager is met dat voorstel op 28 oktober 1997 akkoord gegaan, als gevolg waarvan op dat moment deze verzekering tot stand is gekomen.

2. Bij beoordeling van de klacht moet het volgende worden vooropgesteld. Heeft een te verzekeren persoon hem, met het oog op een te sluiten arbeidsongeschiktheidsverzekering, door of namens de verzekeraar gestelde vragen beantwoord en wordt de te

2003/15 Med

verzekeren persoon na het beantwoorden van de zo-even bedoelde vragen, maar vóór het tot stand komen van de verzekering, ermee bekend dat hij lijdt aan een aandoening waarnaar de verzekeraar had gevraagd, dan behoeft de te verzekeren persoon in het algemeen geen rekening ermee te houden dat hij ook deze aandoening aan de verzekeraar dient mee te delen, tenzij hem door of namens de verzekeraar is meegedeeld dat hij ook van een zodanige aandoening mededeling moet doen. Zie RvT Nr. IV - 98/2. Mogelijk is echter dat de te verzekeren persoon na het beantwoorden van de zo-even genoemde vragen, maar voor het tot stand komen van de verzekering, ermee bekend wordt dat hij lijdt aan een aandoening van zodanige aard dat hij begrijpt, althans behoort te begrijpen, dat de beslissing van de verzekeraar of, en zo ja op welke voorwaarden, hij de verzekering zal willen sluiten daarvan afhangt. In zodanig geval zal de te verzekeren persoon aan de verzekeraar mededeling moeten doen van het bestaan van deze aandoening, ook al heeft de verzekeraar hem niet erop gewezen dat hij ook mededeling moet doen van aandoeningen waarmee hij eerst na het beantwoorden van de vragen, maar voor het tot stand komen van de verzekering, op de hoogte is gekomen.

3. Wat het onderhavige geval betreft is verdedigbaar dat de psychische problemen die zich bij klager hebben geopenbaard en als gevolg waarvan klager met ingang van 14 augustus 1997 arbeidsongeschikt was, van zo ernstige aard waren dat klager heeft begrepen of behoren te begrijpen dat de verzekeraar de verzekering niet of niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben gesloten indien hij bekend was geweest met de psychische problemen die zich bij klager hadden geopenbaard. Daarvan uitgaande handelt verzekeraar niet met de goede naam van het verzekeringsbedrijf in strijd door beroep te doen op de in art. 251 Wetboek van Koophandel vervatte vernietigingsgrond.

4. De klacht dat verzekeraar de verzekering niet heeft doen ingaan op 1 augustus 1997 maar eerst op 28 oktober 1997 is eveneens ongegrond. Verzekeraar heeft onweersproken gesteld dat hij eerst op 15 oktober 1997 de voor beoordeling van het risico benodigde gegevens heeft ontvangen en dat klager het acceptatieaanbod, dat een uitsluiting ter zake van klagers rechterknie inhield, op 28 oktober 1997 voor akkoord heeft ondertekend. Verzekeraar kan in redelijkheid het standpunt innemen dat de verzekering eerst op de dag van aanvaarding van het voorstel door klager behoefde in te gaan. Voorzover klager verzekeraar verwijt de verzekering niet op 1 augustus 1997, dus met terugwerkende kracht, te hebben doen ingaan, zodat de arbeidsongeschiktheid sedert 14 augustus 1997 zou zijn gedekt, verdient nog het volgende te worden opgemerkt. Verzekeraar en verzekeringnemer kunnen overeenkomen dat een verzekering zal ingaan op een tijdstip dat is gelegen vóór het tijdstip waarop de verzekering tot stand komt, in welk geval niet is uitgesloten dat het risico zich op laatstvermeld tijdstip reeds heeft verwezenlijkt. Niet kan echter worden aanvaard dat de verzekering schade dekt die het gevolg is van verwezenlijking van het risico voordat de verzekering is tot stand gekomen indien de verzekeringnemer en/of de verzekerde daarvan reeds kennis droeg/droegen. In dit geval zou voor hen of één van hen, op het tijdstip waarop de verzekeraar zich verbond om het risico te lopen, immers geen onzekerheid meer bestaan over de verwezenlijking van het risico. Zie Hoge Raad 11 april 1997, NJ 1997, 111. Dit beginsel brengt mee dat indien partijen eind oktober 1997 zouden zijn overeengekomen dat de verzekering zou zijn ingegaan op 1 augustus 1997, zulks toch niet zou hebben kunnen bewerkstelligen dat de arbeidsongeschiktheid van klager, waarvan hij op 14 augustus 1997 kennis kreeg, door de verzekering zou zijn gedekt.

De beslissing

2003/15 Med

De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 3 februari 2003 door Mr. F.H.J. Mijnsen, voorzitter, Mr. H.C. Bitter, Drs. D.F. Rijkels, arts, Mr. B. Sluifers en Dr. B.C. de Vries, arts, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van Mr. S.N.W. Karreman, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. F.H.J. Mijnsen)

De Secretaris:

(Mr. S.N.W. Karreman)